

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentarius Pavli Bernriedensis, Antiqui Scriptoris, De
Vita Gegorii VII. Pontif. Max.**

Paulus <Bernriedensis>

Ingolstadii, 1610

XXI. Commentitia Othonis III. constitutio, eiusq[ue] refutatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65381)

Tertius) diu. fau. Clem. Rex. Anno III. Ottonis regnantis
 V. Nonæ. Otto Dei Clementia Rex. Finis prout in præce-
 denti cōstitutione. Decimæ. Otto, &c. Rom. Imp. Aug. An-
 no III. Ottonis Regni XIV. Imperij V. Vndecimæ clausula.
 Anno III. Ottonis Regni XIV. Imperij VI. In eodem vo-
 lumine exstat diploma Henrici Aucupis. Initium. Hen-
 ricus diu. fau. Clementia Rex. Finis. Anno autem Henrici
 Regis XVII.

CAPVT XXI.

*Commentitia Othonis III. Constitutio, eiusq;
 refutatio.*

EDI DIT hoc figmentum Goldastus Caluini-
 sta inter non tam Imperiales, quàm suas Cō-
 stitutiones, nam pleræque non sunt Impera-
 torum sanctiones, sed schismaticorum, Hæ-
 reticorum & aliorum malè feriatorum somniationes;
 vt iam sæpe dictum, qui eam refert ad annum Redem-
 ptoris DCCCC. XCVIII. hac præfixa inscriptione. *De Iure
 ac potestate Imperij, de Donatione Constantini & Caroli Cal-
 ui, de assignatione honorum, quibus Pontifices Romani, ad sui
 suæq; Ecclesie sustentationem vti frui debeant.* Textus ita
 habet.

*In nomine sanctæ & indiuidua Trinitatis Otto seruus A-
 postolorum, & secundum voluntatem DEI Saluatoris Roma-
 norum Imperator Augustus. Romam caput mundi profite-
 mur, Romanam Ecclesiam matrem omnium Ecclesiarum esse
 testamur, sed iniuria & inscientia Pontificum longè sua clari-
 tatis titulos obsuscasse. Nam non solum qua extra Urbem esse
 videbantur, vendiderunt, & quibusdam colludiis * à lare * altare.
 S. Petri alienarunt, sed (quod absq; dolore non dicimus) si quid*

in hac nostra Vrberugia habuerunt, ut maiori licentia euagarentur, omnibus* cum vindicante pecunia in commune dederunt, & S. Petrum, & S. Paulum, ipsa quoque altaria spoliauerunt, & pro reparatione semper confusionem duxerunt. Confusis verò Papaticis legibus, & iam abiecta Ecclesia Romana, in tantum quidam Pontificum irruerunt, ut maximam partem Imperij nostri Apostolatus suo coniungerent, iam non querentes, quae & quanta suis culpis perdididerunt, non curantes quanta ex voluntaria vanitate effuderunt, sed sua propria, utpote ab illis ipsis dilapidata dimittentes, quasi culpam suam in Imperium nostrum retorquentes, ad aliena, id est, ad nostra, & nostri Imperij maximè migrauerunt.

Hac sunt enim commenta ab illis ipsis inuenta, quibus Ioannes Diaconus cognomento Digitorum* mutius, praeceptum aureis literis scripsit, sub titulo Magni Constantini* longa mendacij tempora finxit. Hac sunt etiam commenta, quibus dicunt, quendam Carolum S. Petro nostra publica tribuisse. Sed ad haec respondemus, ipsum Carolum nihil dare iure potuisse, utpote iam à Carolo meliore fugatum, iam Imperio priuatum, iam destitutum & annullatum. Ergò quod non habuit, dedit, sic dedit, sicut nimirum dare potuit, utpote qui male acquisiuit, & diu se possessurum non sperauit.

Spretis ergò commentitiis praeceptis, & imaginariis scriptis, ex nostra liberalitate sancto Petro donamus, quae nostra sunt, non sibi quae sua sunt, veluti nostra cōferimus. Sicut enim pro amore S. Petri Dominum Siluestrum, magistrum nostrum, Papam elegimus, & DEO volente, ipsum Serenissimum ordinauimus, & creauimus: ita pro amore ipsius Domini Siluestri Papa, sancto Petro de publico nostro dona conferimus, ut habeat magister, quod Principi nostro Petro à parte sui discipuli offerat. Octo igitur Comitatus pro amore magistri nostri Domini Siluestri Papa sancto Petro offerimus & donamus, ut ad hono-

honorem DEI & sancti Petri cum sua & nostra salute habeat
& teneat, & ad incrementa sui Apostolatus, nostrig, Imperij
Ordines. Hos autem sibi ad ordinandum concedimus, Pisau-
rum, Fanum, Senogalliam, Anconam, Fossabrunum, Callium,
Esium & Ausimum, ut nullus unquam ei & S. Petro audeat
aliquam inquietudinem facere, aut eum aliquo ingenio fati-
gare. Quicumq, vero presumpserit; omnia, qua habuerit, a-
mittat: & S. Petrus, qua sunt sua, recipiat. Vt hoc autem in a-
ternum ab omnibus conseruetur: hoc praeceptum manu nostra
diu, Domino adiutore, victura confirmauimus, & nostro sigillo
praecipimus insigniri, ut sibi, suisq, successoribus valeat. Si-
gnum Domini Ottonis inuictissimi Romanorum Imperatoris
Augusti. In autographo Bulla est appensa plumbea, in
cuius vna parte scriptum: *Oddo Imperator Romanorum.*
In altera caput est hominis cum pilis crispis, cumque
spatulis & inscriptione; AVREA ROMA.

Hoc diploma fictitium esse, multis rationibus ostē-
di potest. I. Ex stylo, quid ni enim & ego cum Criticis
disceptans, crisin suppetias venire iubeam? Quā enim
alienum est à more scribendi Imperatorum illud: *Otto
seruus Apostolorum, &c.* Etsi non ignoro apud Erpoldum
extare diploma hoc titulo. *Otto seruus aliorum.* Illud et-
iam recentiore manu & genio olet. *Papaticis legi-
bus.* Nihil supererat, quàm ut huius plasmatis opifex di-
ceret: *Papisticis legibus.* Sed statim hæc auis ex rostro &
cantu agnita fuisset.

Præterea, quis ille Carolus, quem his verbis Auctor
denotat? *Hæc sunt etiam commenta, quibus dicunt, quendā
Carolus sancto Petro nostra publica tribuisse.* Calvinista an-
notat, esse *Carolus Caluum.* Sed hoc non potest subsiste-
re. Quia fictitia hæc Constitutio indicat Carolus, de
quo loquitur, iam fugatum, imperio priuatum, iam destitu-
tum

rum & annullatum dona Ecclesie Romana contulisse; atque adeo non de suo, sed de alieno munificum fuisse. Sed hæc Carolo Caluo non competunt; nam donationes factas à suis antecessoribus Regibus & Imperatoribus confirmavit, & Chirographo suo ratas habuit, cum Imperium Regnumque Italiae & Galliae teneret, in Concilio Pontigonensi Anno DCCC. LXXVII. vt patet ex Epistola Ioannis VIII. Papæ ad Landulphum Episcopum Capuanum (& est Epist. nona in Regeſto Ioannis) vbi de Carolo Caluo hæc Pontifex. *Omne sanè ius potestatis antiquitus attributum (Ecclesie Romanae) capitulariter renouans in conuentu (Pontigonensi) Episcoporum ac Optimatum inuolabiliter concessit habendum.* Confirmavit ergo Carolus Caluus veterum donationes, cum Imperium & Regna quietus teneret: Non igitur fugatus, non Imperio priuatus, non destitutus & annullatus. Illa etiam verba; *Ergo quod non habuit dedit; sic dedit, sicut nimium dare potuit, utpote, qui malè acquisiuit, & diu se possessurum non sperauit:* apertè indicant; hoc sanctionis signum non loqui de confirmatione veterum donationum facta à Carolo Caluo, vt audiuimus ex Ioanne Papa. Quia confirmando veteres donationes, non dedit, quod non habuit; nec malè acquisita dedit; neque eo consilio dedit, quòd desperaret, se ea diu possessurum; sed quæ iam pridem à Regibus & Imperatoribus iustè & legitime S. Petro donata erant, auctoritate Regia & Imperatoria confirmavit.

Nec possunt ista intelligi de illa donatione facta B. Petro à Carolo Caluo, quam Calvinista affert ex Eutropio suo, de qua supra cap. 15. quia neque istam donationem (seu vera sit seu ficta, de hoc enim non disputabo) fecit Carolus Caluus fugatus; iam imperio priuatus, iam desti-

deslitutus, & annullatus; sed cum Imperium, Italiæque & Gallia Regnateneret; nec, quoad vixit Italiæ Regno excidit.

Præterea, quis nam est ille Carolus, qui Carolum Caluum donatorem fugasse, & imperio fugasse dicitur? Calvinista annotat esse Carolum Crassum, & fratrem eius Carolomannum. Sed id verum non est; nam primum quod ad Romanum Imperium attinet, illud, Carolus Caluus ex quo acceperat, ad finem vsque retinuit; nec Regnum Italiæ amisit. Licet enim Ludouicus Rex Germaniæ filium suum Carolomannum contra Carolum Caluum in Italiam cum fortissimo exercitu ablegasset, nihil tamen effecit Carolomannus, circumuentus à Carolo Caluo, vt ex Francicis Annalibus ostendit Baronius Tom. 10. Anno Salutis DCCC. LXXV. Superavit quidem ingenti prælio Carolum Caluum Ludouicus, Nepos Calui, ex Ludouico fratre, Rege Germaniæ, Anno Domini DCCC. LXXVI. Sed in Germania, cum Caluus contra ius & fas Nepotes suos, filios Ludouici fratris sui, ex paterno Germaniæ Regno eiicere, illudque sibi subiicere tentasset: Sed Italiã Caluo non ademit, vt eum cogere posset ad reuocationem eorum, quæ Caluus Ecclesiæ Romanæ donasset. Adeptus est quidem post Caluum & filium eius Ludouicũ, Carolus Crassus Romanum Imperium; sed quod vllam donationem factam Romanæ Ecclesiæ à Carolo Caluo reuocauerit, id nemo Historicorum scriptum reliquit. A vero abit & illud: *Ergo, quod non habuit, dedit.* Imò, si quid dedisset; id quod habebat, dedisset. Nam regnum Italiæ post mortem Ludouici II. Imp. occupauerat. Vtrum, vt diploma dicit, *Italiam malè adquisierit, & diu se possessurum non sperarit;* in medio relin-

s

quo;

quo; certè vsque ad supremum vitæ suæ diem retinuit.

Adde, si hæc sanctio ista solummodo reuocat, quæ Carolus Caluus B. Petro donauerat; ea autem alia non sunt, quàm quæ capite 15. ex Eutropio Longobardo audiuiimus; cur reuocat ea itidem, quæ non Carolus Caluus, sed Pipinus, Carolus Magnus, Ludouicus Pius, & Otho Magnus, Ecclesiæ Romanæ donauerant? Nam præter octo Comitatus nihil B. Petro reliquum facit hæc fictitia cõstitutio. Voluit, Otho, vt præ se fert diploma; castigare nimis effusam Calui liberalitatem, & interim Romanæ Ecclesiæ pleraque adimit, quæ Regum ac Imperatorum beneficio iam tot annis possederat.

Dicit fictitijs Otho, se Pontifici Romano octo Comitatus concedere, & tamen in textu non nominantur nisi septem, etiam in Germanica translatione; vbi iure quæras; quid sibi in titulo velint ista verba: *Wie auch des vermeindten Kayser Carols des Kalen.* An Carolus Caluus non fuit legitimus Imperator, legitime electus & coronatus? Quis vnquam, præter Caluinistam hunc, istud asseruit? Num tituli huius seu inscriptionis Caluinista Auctor est? qui constitutionibus seu veris seu fictis titulos arbitrato suo præfigit, crebro non sine criminationibus, vt & hic factum tam in Latino, quam in Germanico diplomate. De coronatione Calui lege Baronium Anno DCCC.LXXVI.

Caluinista, vt octo Comitatus extundat, libenter illud *Gallihesi*, per Criticam suam in *Calles, Hesium*, transformaret. At vt id obtineat, necesse erit, vt inuocet opẽ Circes, alioqui metamorphosis ista non succedet. Quã insuper ab Ecclesiastica consuetudine abhorret illa phrasis: *Deo volente ipsum (Syluestrum) serenissimum ordina-*

dinauimus. Quis vnquam Imperator nominauit Romanum Pontificem *serenissimum*? Quis vnquam audiuit hanc locutionem: *Ordinauimus serenissimum*: idem significare, quod; *ordinauimus Pontificem Romanum*.

His adiunge: Si hoc diploma non est supposititium, tum supposititiū esse illud Leonis Antipapæ quod Baronius Anno DCCCC.LXIV. adfert ex Crancio, concessum Othoni primo, quo Leo ille restituit Othoni I. quidquid Carolus Magnus & Pipinus Ecclesiæ Romanæ & S. Petro donauerant. Nam si hæc vera sunt, quid opus erat, vt Otho III. Nepos Othonis primi donationes Ecclesiæ Romanæ factas reuocaret, cum iam reuocatæ essent, & quidem ab illo, quem Otho primus pro legitimo Pontifice habebat? An rem tanti ponderis nesciebat Otho III. paucorum annorum interuallo ab Othone primo disiunctus? Et cum in Leonis diplomate mentio fiat donationis Pipini & Caroli Magni; nulla verò Caroli Calui; quī, quæso, diploma Othoni III. affictum, solam donationem Caroli Calui vrget; cum ea reuera vel nulla fuerit, vel certè longissimè minor & adstrictior fuerit, quàm donatio Pipini, Caroli Magni, Ludouici, & Othonis primi. Ægrè profectò dabit Calvinista Bullam Leonis esse cassam & inanem, cum eam tanto apparatu verborum inter constitutiones Imperiales retulerit, & scholiis aduersus Baronium illustrare tentauerit. Ego & hanc & illam sanctionem stramentitiam existimo; & ex hoc figmento colligo, posterioris diplomatis fabrum fuisse malum figulum, qui suum somnium ad Leonis Bullam appositè concinnare & exasciare non potuerit ea scilicet arte, vt neutra alteram euerteret, sed potius adiuuaret; quod factum fuisset, si iste laruatus Otho non solam Caroli Calui,

sed & Pipini, Caroli Magni & aliorum donationes impugnasset; Bullamque Leonis VIII. reuocatricem donationum Pipini & Caroli Magni adduxisset, nunc cum solam Caroli, & quidem Calui, vt Caluinista arbitratur, donationem vrget; culicem excoriat, & camelum deglutit.

Ad extremum non est verum, quod in hoc diplomate asseritur, Pontifices ex dilapidatione rerum suarum intra & extra urbem, inuasisse postea res & iura Imperij. Nam Pontifices illi, in quos suam munificentiam Pipinus, Carolus Magnus, & Ludouicus Pius tam liberaliter exprompserunt, plerique sanctissimi fuere, tantum abest, vt *dilapidatorum* conuicio iure feriri mereantur; Et quidquid iacturæ suo in Patrimonio vel intra vel extra Urbem S. Petri fecerat, id non accidit culpa Pontificum; sed immanitate & truculentia Longobardorum, & aliorum tyrannorum, qui postea existerunt, præsertim ante Othonis Magni Imperium; quando Patrimonium S. Petri videbatur esse præda Myforum. Et quis tam obesa naris est, qui non odoretur ex acerbitate & petulantia orationis, hoc diploma non produsse ab aliquo graui Imperatore, sed à Schismatico vel Hæretico quopiam, pessimè in Sedem Apostolicam affecto.

Admodum autem subtile fuit acumen Goldasti, cum hoc Othonis diploma insignit Æra Anni Christi DCCCC. XCVIII. cum isto Anno Gerbertus, Syluester II. appellatus, nondum fuerit Pontifex, quippe ad hanc dignitatem Anno Domini DCCCC. XCIX. demum euectus, mortuo Gregorio V. qui excessit 12. Kalend. Martij, seu, vt vult Ditmarus, Pridie nonas Februarij, DCCCC. XCIX. Quomodo igitur Ocho III. Syluestro II. Papæ octo Comitatus donat Anno DCCCC. XCVIII.

XCVIII. cum hoc Anno Syluester Cathedram Petri nondum conscendisset?

De donatione Constantini Magni.

AFFIRMAT huius Othonianæ constitutionis Architectus Ioannem Diaconum finxisse donationis Cōstantinianę diploma, quod à Balsamone comment. in Photij Nomocanonem, & à Gratiano d. 96. & ab aliis tam Græcis, quàm Latinis scriptoribus & Canonum Collectoribus vel integrum recitatur, vel saltem citatur & attingitur. Sed quis sit iste Ioannes Diaconus, incompertum habeo. Nec ausim coniecturam meam ad Ioannem Diaconū, qui sub Ioanne VIII. vixit, scriptorem vitæ S. Gregorij, extendere: Nec desunt, (inter quos & Baronius Tom. 3. Annal. Anno Christi CCC. XXIV.) qui arbitrentur, Diploma hoc à Græcis corruptum ac deprauatum esse; si non omnino confictum; in quam sententiam veniunt cum alias ob causas, tum ob illa, quæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ concessa feruntur; quorum fides meritò in dubium vocatur; quia recentiorum Græcorum arrogantiam, & cum Romana Ecclesia æmulationem & quasi Zelotypiam sapiunt.

Vtcunque verò siue donatio, siue edictum Constantini sese habeat, (nam vtriusque copiosus assertor est Augustinus Steuchus libris duobus contra Vallam) nos dicimus, I. Nec spiritualementem potestatem, & super omnes eminentiam Romani Pontificis nisi illo edicto Cōstantiniano, sed iure diuino, & edictis, vt ita loquar, Dei & Saluatoris nostri IESU Christi.

II. Neque etiam iurisdictionem temporalem, & iustitiam

stitiam possessionis, qua vrbes & integras Prouincias Pontifex possidet: Demus enim donationem illam Constantinianam ex posteriorum officina processisse; an ideo iuste non possidet Pontifex, quæ possidet? An Pipinus, & Carolus Magnus, ea, quæ sanguine suorum ex Longobardorum faucibus eripuerant, S. Petro non potuerunt offerre? An eorum donationes Ludouico Pio, Othoni I. Henrico II. Rudolpho I. & aliis Imp. integrum non fuit confirmare, & nouas in super adicere? vt taceam alios titulos, quibus Pontifices in Italia dominium temporale diuersarum urbium sibi parare valuerunt, nō secus ac alij, de quorum possessione num iusta sit, nemo amplius disceptat.

Quocirca nil nisi vanissimæ vociferationes & ludificationes sunt, quæcunque Lutherus post Vallam in Constantini donationem furiosè detonat. Nam Anno M. D. XXXVII. quo de Protestantibus ad indictum Mantuum Concilium euocandis, maximè agebatur, ipse libellum Germanicum euulgauit hoc titulo. *Luther auß den hohē Artickeln des allerheiligsten Bapstlichen Glaubens/genannt/Donatio Constantini/durch W. Luther verdeutsch/in das auffgeschobene Concilium von Mantua.* Et mox ex Constantiniano edicto excerpta quædam Germanicè vertit, & glossulis explanat tam petulanter & obscane, vt videatur Lutherus omnibus scurris palmam præripere; neque hoc tantum; sed & manifestum specimen dare voluisse, se in hac scurrandi arte nec parem habuisse, nec habere, nec habiturum. Textui & scholiis subiungit maledicentissimam & furiosissimam in Romam, Papam, & Papistas inuectiuam, & ita bacchatur, quasi nos donationem Constantini inter *articulos Apostolici Symboli* numeremus; quam

quam suam criminationem mentibus suorum in ipso famosæ & satyricæ suæ chartæ frontispicio instillare tentavit; neque in hac sua vesania & maledicentia alium finem spectavit, quàm vt Germanorum animos à Concilio futuro auerteret & abalienaret: Et tamen summis clamoribus tam Lutherus, quàm a seclæ perpetuò Concilium efflagitabant. At vbi eo ventum, vt Concilium cogeretur, manibus pedibusque elaborarunt, ne eò proficisci iuberentur.

Quapropter eodem Anno alium quoque libellum euulgavit Lutherus hac inscriptione. *Die Lügend von S. Johanne Chrysofomo an die heiligen Väter inn dem vermeinten Concilio zu Mantua durch W. Luther gesandt.* Quæ causâ huius fabulæ sparsæ? Non alia certè, quàm vt Lutherus Papam cum vniuersa Synodo sannis & ludibrio suorum exponeret; quasi Pontificis & Synodi sit præstare culpam eorum, qui olim varias fabulas cõmenti sunt, siue ex inscitia, siue ex rudi quadam simplicitate; quorum inanitatem & falsimoniam iam pridem literarum & Ecclesiasticæ antiquitatis exorta lux disiecit ac dispulit.

Hæc iam scripseram, cum ecce in locupletissimo illo omnis Antiquitatis Promptuario, Baronio Tom. 12. Anno Christi M. CXCI. supradictam Othonianam sanctionem inuenio; & eruditam disquisitionem, quæ tum Constantini edictum, tum ipsa constitutio examinatur. Perstat Baronius in ea sententia, edictum Constantini à Græcis vel deprauatum, vel omnino confictum, & actis Syluestri insertum, neque vllum vel Græcum vel Latinum scriptorẽ ante Leonem IX. in Epist. ad Michaëlem Constantinop. & Leonem Acridanum Episcopos, eius mentionem facere: & Theodorum
Balsa-

Balsamonem illud suis in Nomocanonem Photianum Commentariis illigasse, non vt Latinis gratum faceret; sed vt Constantinopolitano throno antiquitatem & æqualitatē cum sede Romana dolosè adstrueret. Idem edictum vanitatis arguitur in recitato sub Othonis III. nomine diplomate; vt vidimus, diciturque fictum à Ioanne Diacono *digitorum Mutio* seu *Mutilo*; quod diploma inuentum est Assisij, & in publicum instrumentum relatum à Ioanne de Amelio Foroiuliensi Archidiacono, cum eò missus esset à Benedicto XII. Anno Christi MCCC. XXXVIII. vt perquireret *pruilegia, Registra, libros & scripturas* ad Ecclesiam Romanam pertinentes.

Dicat quis: Hinc diplomati Othoniano fidem cõciliari; cum quidquid factum est, factum videatur auctoritate Benedicti XII. Papæ. Respondeo; non esse cur Benedicti auctoritas huic commento prætexatur; nam quidquid ille Archidiaconus hac in re egit, id non Pontifici, sed Archidiacono adscribendum est: nam missus fuerat Assisium, vt *pruilegia* Romanæ Ecclesiæ colligeret, ac authenticè transcriberet. Incidit & in hoc, quod certè non *pruilegium*, sed potius, vt vocant, *prauilegium* erat; cum Romanam Ecclesiam potissima ditionum suarum parte multaret. Retulit tamen in Instrumentum publicum, & ad Benedictum transmisit; cui probatum esse, quis credat; tum præter apertissimam iniustitiam, manifestam quodque imperitiam præ se ferat, vt ex supra dictis liquet; neque Pontifices Prouincias quas obtinebant, titulo donationis Constantinianæ, sed aliis rationibus defendere consueverint: Et mirum est Archidiacono imposturam nõ suboluisse: cum satis sit in propatulo, nec in abdito lateat, vt

fin-

singulari studio ad eam eruendā sit opus. Nam cui Carolo, ea, quæ diploma habet, accommodari queunt? Non primo; vt per se planum; non secundo, qui Caluus dicebatur, vt supra ostensum. Non tertio, qui Crasus; quia iste nullum successorem Carolum habuit, à quo fuerit imperio exutus; nimis enim longo intervallo ab illo distant Carolus IV. & Carolus V.

Deinde cum diploma istud damnet donationem Constantini & cuiusdam Caroli, cur non pari sententia damnauit donationes Pipini, Caroli Magni, Ludouici, Othonis primi? Nec Henricus sanctus, hoc nomine Imperator primus, quidquam de hoc Othonis III. decreto sciuit; nam non tantum in sua constitutione eius non meminit; sed quidquid Pipinus, Carolus Magnus, Ludouicus, Otho primus Apostolicæ Sedi concesserant, id totum disertè confirmat; vt patet ex eius constitutione apud Baronium Anno M. XIV. Adhæc, quis credat Othonem III. patris & aui sui donationes infringere, & irritas reddere voluisse? Nam & Othonē II. Patrem Othonis III. varias ciuitates S. Petro donasse, & antiquas confirmasse, planum fit ex diplomate Henrici sancti Imp. de quo infra.

Cæterum, quis sit ille Ioannes Diaconus *Digitorum Mutius* seu *Mutilus*, cui figmentum edicti Constantiani in Othoniano diplomate adscribitur, haud promptum est dicere. Baronius notat, vocem illam *Mutius* descendere nō à Latina aliqua, sed ex recente voce Italica, qua dicitur *Mozzo*, quod Latinè præcisum nominamus, nisi fortè, inquit; librarius pro, *Mutilus*, scripserit *Mutius*. Sed quis iste Ioannes Diaconus? Probabile arbitratur Baronius, esse Ioannem S. R. E. Diaconum Cardinalem, quem Ioannes XII. Pontif. ab exilio re-

t

uersus,

uersus, abscissis duobus digitis, naribus, ac lingua de-
formauit. Lege Baronium Anno Christi DCCCC.
LXIV. & DCCCC, XCII. Sed cum Othoniani di-
plomatis fides titubet, vt iam vidimus, nihil est, cur fi-
dem inueniat quod ad Auctorem Constantiniani edi-
cti attinet; nam vt in aliis ita & in hoc falsum dicere
credi potest, idque absque vlla iniuria, Lege Baronium
Tom. 12. Num. 60. & seq.

Denique ex Baroniano exemplari corrigere lice-
bit, errata editionis Calvinianæ. nam vt octo Comita-
tus fiant, legi debet; *Callium, Estum*. Pro *digitorum mu-
tuis*; *Digitorum Mutius* seu *Mutilus*. Pro *Fossabrum*, *Fos-
fabrunum*.

De hoc Othoniano diplomate ita ad me scripsit
amplissimus Dominus Velferus II. vir Augustanus. *In
eo à primo ad vltimum vsq; apicem multa esse, qua suspectum
reddant, res loquitur. Ne signum quidem cum duplici illo,
quod Panuinius libro tertio Romanorum Principum Ottoni
tribuit, conuenit. Et mira fuit exscriptoris diligentia in signo
& bulla, quam vocant, autographi describendis, cum locum,
annum, diem, Cancellarij & testium nomina omiserit.*

CAPVT XXII.

De Henrici I. Imp. Constitutione.

HISTORIA apud Illustriss. Baronium Tom. II.
Anno Christi M. XIV. qua Ecclesiæ Ro-
manæ confirmantur omnes donationes fa-
ctæ ab antecessoribus Regibus & Imperato-
ribus, Pipino, Carolo, Ludouico, Othone primo, &
Othone filio; præter nouas, quæ ab ipso Henrico adii-
ciuntur. Mirum sanè est Calvinistam nostrum sanctio-
nem